

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frrtal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ezimzandók.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Előfizetési felhívás — Havi emlékeztető. Január. — Levél a szerkesztőhöz. Szabó József. — Az új évhez! Vörös Sándor. — Dr. Entz Ferencz szőlészeti és borászati alapelvei. Galgóczy Károly. — Egyről-másról! Egy vén gazda. — Kertészeti szakosztályunk 1877-ik évi működése. — Gazdasági lapirodalmunk 1878 elején. — Használt parafadugót felfrissíteni. P. L. — A hus beszósásáról. P. L. — Meghívás. — Vidéki gazdasági tudósítások: Ó-Rodna, Szász-Fenes. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Boldog újévet

kívánunk együttesen és egyenként e lap t. olvasóinak: adjon Isten a hazának, a gazdának jobb esztendőt, mint az idej volt!

Előfizetési felhívás

az „Erdélyi gazda“ 1878-iki folyamára:

Az „Erdélyi gazda“ ára egész évre csak két forint, féléves előfizetőkét ezentul nem fogadunk el.

Az előfizetési pénzeket kérjük mielőbb beküldeni, mert felesleges példányokat nem nyomathatunk. —

Olcsó hirdetési rovatunkat ajánljuk az eladók és vevők szives figyelmébe.

Lapunk terjesztése érdekében fáradozó szives gyűjtőknek tíz egyszerre beküldött előfizető után egy tisztelet-példánnyal szolgálunk.

A szerkesztőség.

Havi emlékeztető.

Január.

Ház és udvar. A magtári gabonakészletek forgatása olyankor teljesítendő, midőn zivataros időben a cselédség külső munkát nem végezhet; ugyanakkor rostáltatunk, seprüt köttelünk vagy számlát nagyoltatunk.

A jégvermek jéggel töltenek meg.

Ákácza mag ez időben sikeresen szedhető.

Az épületek és falak mellől a havat ellapátoljuk és a laposabb háztetőkről lehányjuk.

Széna, szalma, polyvakazalokról a varjuk folytonosan riasztatnak.

Mult hónapban netán elmaradt nádvagás sietősen bevégezendő.

Bognárok és ácsok számára szükséges szerszám- és épületfa levágatik.

Cselédváltozások miatt minden eszközt pontosan leltározunk, az új cselédek szigorú rendhez szoktatandók. Tüzi- és fűtőanyagok takarékosan szolgáltatnak ki.

Szántóföld. A fagy és hó miatt minden művelési munka szünetel, az egész igáserő a trágyakészlet kihordására fordítatik.

A trágya szaporítása főgondjaink közé tartozik. Az utonnan származott istállói ganéja trágyadombra rakatik, csak a kellően megért trágya hordandó ki.

Lágy időben szántás, árokásás folytatandó. Olvadás esetében a vízbarázdák kijavítandók, a hó- és esővíz léböcsátandó, nehogy a vetések a meggyült víz alatt kivesszenek.

Kemény fagygyal, ősszel megbokrosodott buza és rozsvetések birkával meglegeltethetők, nem különben a buja fejlettségű repce vetésnek sem árt, ha birka vagy gulyabeli marha megtapossa, főképen midőn a fagyos talajt nagy mennyiségű hó takarja. A meddő sertések is haszonnal járhatnak a repcén.

A rétek és kaszálókon felültrágyázásnál egyéb teendő nincs. Az esetleg tetemes fűtések és tüzelések következtében származott hamu a réten hintendő el. Felül elhintendő trágya-anyagot képez még a korom, márga, iszapföld, televény és vegytrágya. A felültrágyázott kaszáló az idő kinyíltával okvetlenül megfogsolendő.

Gyengébb vagy elvényt luczernások megért apró ganajjal felültrágyáztatnak.

Állattenyésztés. Az istállók szellőztetése, a származott trágya rendes kihordása, főgondjaink közé tartozik. Munkában megizzadt igás állatok minden léghuzamtól, meghűléstől védelmezendők.

Minden itatás után a vályuból a víz kiböcsátandó, de ha mégis belefagyának, akkor itatás előtt a jég kivágandó, nehogy az állat jeges vizet kénytelenül innék.

Rendes só adagról gondoskodunk.

Tiszta, száraz fekhely, kefézés, vakarás, általában a bőrnek tisztántartása, az állati egészség fenntartásának mulhatlan követelménye.

A leborjuzandó és leborjuzott tehének a tejelés előmozdítása végett, ha lehet gumófélékkel (répa, burgonya sat.) és zamatos szénával élelmeztetnek. A gulyások szemmel tartandók, nehogy a borjuk elől elfejjék a tejet.

Hideg időben csekélyebb tápértékkel bíró szalma és polyvafélék megétehetőek. A fejős tehének azonban kevés szénát és ha lehetséges szecskával, polyvával füllesztett apróra vágott gumókat (répát, helyenként burgonyát) kapnak.

A ménésbeli lovak apró szalmát zab pótlékkal kapjanak.

Vemhes kanczák és csikók különös kedvezményben részesülnek, utóbbiak kevés sárga- vagy burgundi répa mellett jó egészségnek örvendenek.

Göbölők hizlalása, miután e hónap végén a gumók fogynak, árpa- vagy törökbuza darával folytatandó.

Sertés hizlató ketreczek rendbe hozva beszalmáztatnak és a koczák lefiadás előtt 10—14 nappal beszoktattatnak.

Hízó sertéseknek, ha étvágyuk vész, kevés apróra vágott nyers hus nyújtandó.

A juhok, bár álláson esznek, mégis miután a teljes egészség fenntartásához bizonyos mozgás szükséges, mindennap rövidebb hosszabb ideig járjanak, keresgéljenek száraz avart, kórót, stb. De ha ehétőt nem találnak is, a megsétáltatás épen oly szükségesnek mutatkozik, mint annak idejében a nyugvás.

A szárnyas házi állatok oljaik legyenek elég tágasak, melegek, vályujokba töltsünk meleg vizet és minthogy a kaparászból meg nem élnek, segítsük őket hulladékkal, törökbuzával, zabbal.

Szőlő. Ujjonnan beállítandó szőlőknek a helyet rigolozni még pedig: pihent szűz földet 70 centimetryre (2 láb), a melyben már régebben is szőlő volt 1 meternyire (3 láb), megforgatni úgy, hogy a földnek régi elsoványodott felszine a kiásott ároknak mindig fenekére essék, a fenékről pedig a felszínre jusson, mert a meternyi mélységből felhozott föld csak akkor lesz alkalmas a növény táplálására, ha azt a levegő és víz hatása feloldotta és megtermékenyítette és azért, ha a holt föld ismét a mélységbe jut, körülbelül haszontalan munkát vegeztünk, elzárván azt a levegő, víz és fagy előkészítő befolyásától. A trágyahordás is most előnnyel végezhető, a trágyázást azonban hagyjuk tavaszra, mikor az első kapát adjuk a szőlőknek, ekkor a trágya mindjárt kellőleg be is fedetik földdel és hatása a kimelegedő talajban sokkal nagyobb, mint lett volna télen. Trágyázni legjobb a félig evődött és nem korhadt trágya, ez utóbbit csak ültetésnél használjuk.

Pincze. A pinczében folytattatik az új boroknak decemberben megkezdett dajklása, le kell azokat most seprőjőkről huzni, habár zavarosak volnának is, annál hamarabb tisztulnak majd meg. Ezen első lehuzásnál mennél több levegőt kapjon az ifju bor, azért bocsássuk a csapaljába és szűrőgölgessük a sajtárral folytonosan; a levegő élenyíti a bornak még durva alkotászeit és gyorsítja azt éresében. Az egészséges bort sem e g y s z e r, sem má s s z o r k é n e z n i n e m s z a b a d, régi szokás ugyan, de rossz is, legkisebb javára sincs a bornak, a beteg boroknál is csak okkal móddal a maga helyén alkalmazzuk. A borseprőt nem kell a pálinkafőzőnek adni, hanem gondosan meggyűjtve erős szőrzaeszkökben kisajtolni; 1 hectoliter (mint egy 9 veder) seprő ad 75—80 liter (52—56 kupa) bort, míg pálinkát legfennebb 8—10 litert (5—7 kupát). A zsákokban visszamaradt pogácsákat megszáritva jó pénzért megveszik a borkőgyárosok.

Januártól decemberig első és főregula a pinczében a tisztaság és a rendszer feltöltötetés!

Gyümölcsös. A tavasszal kiültetendő fáknek a gödrök ásása, ha a föld nagyon megfagyva nincsen, folytatandó, hogy a téli fagy és le-

vegő behatása által a kiásott föld jól megporhanyitassék. Ha a fákön hernyófészkek vannak, azokat mulhatlanul le kell szedetni és ezen munkát mindaddig folytatni, míg a fák a hernyófészkektől meg nem tisztulnak. A hernyófészkeket azonban nemcsak a gyümölcsfákról kell leszedetni, hanem ha a gyümölcsös eleven sövényekkel lenne kerítve és itt is hernyók fészkelnek, azokat innen is el kell pusztítani, mert ellenesetben a kikelt hernyók az élő sövényről tavasszal a gyümölcslátra mennek át. A leszedett hernyófészkeket gondosan össze kell gyűjteni és azokat elégetetni, hogy ez által a hernyók kikelését megakadályozzuk, mert ha ezt elmulasztjuk, eddigi munkánk mit sem ér. A gyümölcsösök kerítését jó karban kell tartani, hogy a kártékony állatok bejutását némileg megakadályozzuk. A pinczékben elrakott gyümölcsök válogatása folytatandó, az elromlottak eltávolítandók, mi által elérjük azt, hogy az épeket a megromlástól megmentjük.

Faiskola. A tavasszal beültetendő faiskola földje 66—100 ctmr. (2—3') mélyre megrioloztatni, hogy a téli fagy a földet jól megporhanyítsa; ha a föld a trágyázást megkívánja, úgy azt el ne mulasszuk. Jegytáblák (cinkusok) készíttetnek; ha a régi faiskolában cinkusok hiányoznának, azokat utánpótolni el ne mulasszuk. Szép napfényes időben oltógalyakat kell szedetni és azokat árnyékos helyen földdel eltakarni. A szükséges oltógalyakat most kell megrendelni, hogy azok a pontos időre megérkezzenek.

Konyhakert. Ha a föld nagyon megfagyva nincs, az ásás, a mennyiben ősszel be nem fejeztetett, folytatandó. A tavasszal beállítandó új spárga ültetvény földje jó melyen megrioloztatni és trágyáztatni. A compost trágyadombok átforgattnak és a nagyon érett vagy épen földde vált compostot meg kell rostátatni és a fagy behatásának kitenni, hogy a benne még netán található rovarok és rovarláncok elpusztuljanak. Ugorka, dinnye, paszuly, hónapos retek, saláta, karfiol, karalábenak korai termesztésére melegágyak készíttetnek. A használatra és magnak eltett káposzta és gyökönvényeket a rothadástól óvni kell. A magvak leltározása végrehajandó, a hiányzókat kellő időben be kell szerezni, a régi magvak csiraképességét pedig próba alá kell vetni. A kerti eszközök és szerszámok kijavítottak, a hiányzókat beszereztetvük, szalmagyekények fonatnak, jegytáblák és karók készíttetnek.

Diszkert. A diszceserje ültetvények visszavágandók és a szükséghez kepest ritkítandók. A kényesebb diszceserjék és rózsák oltása melegágyak és üvegházakban megkezdetik. A melegebb üvegházakban fuchsia, vanília, pelargonía, tantana, új-hollandi növények stb. dugvány általi szaporítása megkezdetik. A virágokról az elszaradt galyak és levelek szorgalmasan eltávolítandók. A vermekben teletendő virágoknak szép napfényes időben friss levegőt kell adnunk és azokat a rothadt és elszaradt levelektől gondosan megtisztogatni és az egerektől óvni. Olyan diszceserjéket és virágos növényeket, melyeket korán akarunk virágoztatni, üvegházakba helyezünk, ilyenek pl a syringa, weigelia, deutzia, jacint, tulpán, crocus, narcissus, gyöngyvirág stb.

Méhészet. A méhek ápolása ezen hónapban csupán a kaptárok (kások) gondos felügyeletében áll, különösen halálos ellenségeik, egér és hideg ellen kell őket védeni. A lég hőmérséke teljességgel ne szálljon a 0 ponton alul, sőt 2—6 fok meleg közt váltakozzék. A méhek téli szállásának levegője lehetőleg tiszta, penészmentes és egyformán meleg és csendes legyen, mint p. o. száraz, jó pinczée, vagy gondosan e célra készült veremő. A méhek téli álmuk alatt lehetőleg csendes kivánnak, azért egy és más bajajukat kívülről vizsgáljuk, de belülről ne háborgassuk. A viláosságok is teljesen meg kell tőlük vonnunk, a mi, ha szabadban vagyunk kénytelenek teletetni, — mely teletetés kisebb-nagyobb mérvben mindig veszéllyel jár, — legzélszerűbben

gyékénytakaró vagy más effelével történhetik, mely egyszers-
mint melegítőül is szolgál. Az egérfogók közül csak olyanokat
használjunk, melyek zajjal, zaklatással nem járnak. A szükséges
kaptárokat és méhészeti eszközöket már most szerezzük be, a
hiányosoknak javításáról gondoskodjunk. Őrizkedjünk méheinket
e hóban; — ha mégis kénytelenek volnánk kiinn teletelni és
ha még oly kedvezőnek látszik is az idő — szányra bocsátani,
mert egy rögtön jöhető éjszaki szél roppant kárt okozhatna
bennük. Ha méheink különben csendesen telettek, akkor még
januárban nem félhetünk attól, hogy ürülekük miatt bajuk le-
hetne, más ok pedig sohasem sürgeti méheinknek ilyen idő-
tájban való kirepülését.

Erdészeti. F ő h a s z n á l a t. Az épülettának kivontatása és lecsusztatása folytatatik és ott, hol a fa szárazon szállittatik, a fagyott utak segítségével a fa az erdőből kihordatik. A szállításhoz vizen való szállításához szükséges guzsok és szerek előállítását fogantatba veendő és a szállításhoz a bekötő helyeken megfelelő elhelyezésére különös gond fordítandó. A tűzfának lecsusztatása szintén folyamatban van és annak a száraz vagy vízi utakhoz való elszállítása lehető erélylyel eszközözendő. **M e l l é k h a s z n á l a t.** A makkoltatás folytatandó, a behajtott sertések száma ellenőrizendő. **E r d ő v é d e l e m.** Az erdőt különösen a falopások ellen védjük és ügyeljünk arra, hogy az erdővédek az erdei utakat gyakran bejárják. **E r d ő m i v e l é s t e r e n e** hónapban erdélyi országrészünkben fontosabb teendő nem fordul elő. **V a d á s a t.** A hó első felében őzbakot lőhetünk; ruczát, fenyőmadarat és husos rigót egész hónapban át lőhetünk és foghatunk, a kártékony vadat ilyenkor sikerrel üldözhetjük. Az általános vadászat e hó végével megszűnik.

Levél a szerkesztőhöz!*

Tisztelt Szerkesztő ur!

Az „Erdélyi gazda“ 1877-ik évi folyamát áttekintve és az azelőtti évekhez hasonlítva, minden elfogultság nélkül azt a gyakorlati gazdaközönség igényei szerint megváltozva, megjavulva találjuk és így az erdélyi gazdasági egylet által reá fordított költség bőven jutalmazva lett; megtette a lapszerkesztő bizottság és a szerkesztő ur a lehető, hogy a változott irány-
nak — a gyakorlaton alapult tapasztalatokat közölve — megfeleljen, de hogy ezen ezélnak, úgy mint kívántatik, teljesen megfelelhessen, az tőlünk gazdáktól függ, hogy szerzett tapasztalatainkat közöljük, mindenki a köréhez tartozó különböző gazdasági szakmákban eléfordult és sikeresnek bizonyult eredményeket nyilvánosságra hozza. Tagadhatalan, hogy a lap ez irányban is haladott, de még mindig igen kevesen vesszük igénybe hasábjait közleményeinkkel; ennek lehet oka: a közvetlenül gazdálkodók túlel foglaltsága, kik nem csak vezérlik — mint más, boldogabb anyagi viszonyok között levő gazdák tehetik — hanem magok egyszersmind a végrehajtás, kezelés, felvigyázat-
nak közvetlen ellenőrei; továbbá: oka az álszemérem, hogy a helytelenül ítélő gazdatársak valakinek ezen irodalmi téren való működését, szereplését viszketegnek tekinthetik — és még talán oka az is, hogy nagyon téves, de elterjedett vélemény szerint, a ki a gazdasági irodalommal foglalkozik, az nem szokott gyakorlati — ugynevezett jó gazda lenni. —

Reszéről ezen elősorolt okok elseje volt az akadály, hogy a t. szerkesztő ur többszöri felhívásainak oly csekély

*) A levél t. írójának határozott kívánságára változatlanul közöljük becses sorait. Szerk.

mértékben és ily későn felelek meg — de miután ezen mulasztást beismérem és azon elvet tartom szem előtt „jobb későn, mint soha,“ leközölebb küldök egy közleményt és ígérem, hogy a jövő évben gyakrabban felkeresem a lap hasábjait, mert még nagyobb szükségét látom a gazdaközönség részéről a szellemi támogatásnak most, mint eddig, a midőn t. i. az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya a lap előfizetési díját azon elvből, hogy minél inkább terjedhessen, az eddigi 4 frtról 2 frtra leszállította, a mi valóban felette csekély, mondhatni az e szakbéli téren páratlan díj; kivált, ha tekintetbe vesszük, hogy minden alapító és részvényes, díjtalanul kapja a lapot. Ennek ellensúlyozására — az egylet anyagi áldozatainak apasztása tekintetéből — mi gazdák erkölcsileg is kötelezve vagyunk a lapot minden tekintetben támogatni és terjeszteni, nehogy az év végén az egylet a hozandó áldozatokat megsokalván, az ide fordított tetemes subventiót megvonja. —

Ne csak beszéljünk mindig, de már tegyünk is valamit! —

Szászfenes, 1877 karácsony estéjén.

Szabó József.

Az új évhez!

Letűnt korszakok és idők felett elmélkedni, a mult eseményeit mérlegelni, sohasem maradhat hasznos tanulság nélkül. A jelen könnyen tehet bennünket könnyen hívökké, vagy elkomoríthat; a szerint, a mint eseményei előnyünkre vagy hátrányunkra alakulnak; a jövőt szívesen festi reményünk szép színekkel, de a valódi ismeret mesterei a bevégzett tények és események, mert az okok és okozatok megismerésének forrásait ezek nyitják meg és ezek nyújtanak tanulságot a jövőre nézve.

Szüükségszerűleg pillant végig mindenki az év utolsó napján az év eseményeire és saját ügyeire; számol kiki önmagával és ügyeivel. Magába vonul a gazda is és megteszi számításait a lefolyt év felett, hogy lássa miben gyarapodott vagy fogyott gazdasága és minő volt a lefolyt év üzleti eredménye. Ekkor tűnnek ki az igazságok a legőszintebben és forduljon a mérleg rudja bár merre, ekkor csak az igazságok beszélnek, mert a számok szólnak, a számok pedig a közmondás szerint „nem csálnak soha.“ —

Bár ne lenne hazai gazdatársaink közül egy sem, a kinek mérlegén a veszteség tányéra száll alább! Azonban a lefolyt év gazdasági eredményei és minden termelési ágban pangó állapotunk azon beismerésre kényszerítnek, hogy parányilag csekély azok száma, a kik a lefolyt évet nem nyeresémmel, hanem csak veszteség nélkül is zárhatták be. —

Egy évtizede lesz már lassanként, mióta hibás, vagy ki nem elégitő termések, kedvezőtlen terményárak, elemi csapások és egyéb bajok látogatnak bennünket és ássák alább és alább gazdasági jólétünket. Évenként megújuló jó reménnyel tekintünk a jövő elé és évenként az lett utolsó szónk, hogy ismét vesztettünk. —

Ha csak a természet mostohasága ellen kellene egyedül panaszt emelnünk, e részben néhány év fogyatkozását más néhány év kedvezése valahogy csak helyre hozná. Csakhogy más

feltételek is csatlakoznak már folyton ahhoz, hogy a gazdálkodás sikerét, jövedelmét lejjebb szállítsák. —

Sokan kívánnak ma már osztozkodni a gazdaság jövedelméből. Az állam a folyvást emelkedő adókból veszi ki a maga részét mindeneke előtt; az üzletben tevékeny munkaerő is folyton nagyobb és nagyobb értéket vesz igénybe; a nélkülözhetetlen szükségletek fedezése is drágul és mindezek szaporítják a különben még rendezetlen biztokviszonyok által is nyomott mezőgazdaság termelési költségeit. A természet kedvezőtlen ségén kívül tehát egyéb viszonyok és körülmények is hozzájárulnak a gazdaság haszoneredményeinek leszállításához. —

De a külső okokon kívül hány helyütt lesz a gazdában rejlő ok a hanyatlás kútfeje? Az egész gazdasági ügynek könnyevétele, kontárkodás, kapkodás, pazarlás, rendszertelenség és számítás-hiány hány helyütt fecserli el azt, a mit a természet megadott, vagy teszi tönkre azt, a mit még meghagyott? Ha a viszonyokkal számoló gazdáink is beismerik éveink alatt a gazdaság végtelenül megnehezült helyzetét, valóban a legszomorubb helyzete leendő azon gazdaságoknak, a melyekben a természet és külső okok kedvezőtlen hatásait a kiváló gazdai jó tulajdonok és kellékek nem paralizálják. —

Lefolyt évünk gazdasági eredményei nagy átalánosságban közepeseknek mondatnak. Némely buzavidékekre pedig fel is virult a jó termőév mosolygó képe. De hazarészünkre nézve mit ismerünk ma már? Azt, hogy két fő mezei terményünk, a rozs és törökbuza nem sikerült és nem egy vidék néz inség elé. De azt is láttuk, hogy vasutaink naponta hosszú vonatokban szállították kifelé marháinkat és folyt be ezek után pénz, mint gazdaságunk egyedüli jövedelme.

Ha földgazdaságunk megnyeri két létföltételét: a beható jó munkát és a termőerő fenntartását-gyarapítását, a trágyázást, akkor mezei termékeink is bizonyára hozzájárulnak a gazdasági jövedelem állandósításához. S ha állattenyésztésünk és tartásunk helyes elvekre lesz fektetve és teljesen kielégítő elbánnásban részesül, akkor azon jövedelem is, melyet ezen ág után látunk, megfőbbzöröződik. —

Arra gondolunk, hogy az ipart vonjuk be gazdasági termékeink értékesítésére, nem lehet; kiválólag piaczos növények termelésére fordítani gazdaságunk irányát, kezdetleges közlekedési és fejletlen kereskedelmi viszonyaink között, szintén elfogadhatatlan törekvés lenne; ily gazdasági iránylatok csakis egyes fórumok körül alakulhatnak; nyíltan látjuk tehát, hogy erdélyrészi mezőgazdaságunkban a fősúly az állattenyésztés és tartásra nehezül, mert ez idő szerint ezen ágból várhatni még biztos jövedelmet s ezen ág képes a földgazdasági ágat is magasabb sikerre juttatni, mert általa lesz a talaj termőerő fenntartása és fokozása lehetővé s ez a gazdasági előhaladás tagadhatlan alapja.

Egyszerű tehát a program, melyet gazdaságunk fölél kell jegyeznünk. Nem tulterjeszkedés a piaci növények termelésében, de felkarolt állattenyésztés és tartás s ennek javára gondosabb takarmánytermelés. Azonban ezen irány betartásánál a következetesség juttat sikerre s azon beismerés, hogy sem a földet, sem az állatot kijátszani nem lehet; azt a jó meg-

mivelés és trágyázás, emezt a jó tartás segíti fel s emeli folyvást hasznosságban.

De bármily egyszerű is legyen gazdálkodási irányunk szóbeli jellemzése, mégis sok tapasztalat és ismeret szükséges ahhoz, hogy valamely gazdaságban a helyes arányok felállítá- sanak és a gazdaság berendezése az okszerűsége nyugodjék, vezetése pedig az idők s körülményekhez alkalmazott és helyes legyen.

Bizton állíthatjuk, hogy valamely gazdaság sikeréhez a kedvező külvizonyokon kívül a gazdának jó, kellő tulajdonai, tapasztalatai, ismeretei adják meg a biztosítékot s a szerint látja kiki tevékenységének hasznát, mint ügykörében a tényezőknek leghasznosabb alkalmaztatásához képessége, tapasztalata, ismerete volt.

A helyes gazdasági ismereteknek megszerzése, helyes és jó fogások, eljárások elsajátítása, a viszonyokkal való számolni tudás és akarás kell, hogy gazdáink előtt beismert szükségé váljanak, szóval haladó korunkban, nehezebbé váló viszonyaink között a gazdának a helyes ismeretek s nemcsak a hagyományos szokások elsajátítására is kell okvetlen törekednie.

Mitsem óhajtunk most inkább, mint azt, hogy legyen az új évben minden hazai gazdatársunkra a természet áldásaiban mentől bőkezübb és záródjék majdan ezen új év minden gazdára az ismeretekben is gazdagabban s nyerjen az új évtől kezdve mentől több barátot és figyelmes olvasót a gazdasági ügy igénytelen, de kitartó munkása s az erdélyi gazdának névszerinti jó barátja és állandó tanácsadója az „Erdélyi Gazda”!

Vörös Sándor.

Dr. Entz Ferencz szőlészeti és borászati alapelvei.

A fájdalom már csak néhai Dr. Entz Ferencz 1836—1877-ig tehát 41 éven keresztül apostolkodott a szőlészeti és borászati tudományok művelésében és hirdetésében. Egész irodalmat hagyott e téren maga után szellemi örökségül. Most midőn befejezve van az igen sok buzgósággal és hasznos igyekezettel megfutott életpálya, czélszerűnek tartottam végig lapozni a szellemi örökséget és összeszedni, csoportosítani azokból azon elveket, melyeket holdogult szaktársunk életében szaktudományában hirdetett, annyival inkább, mert néhai barátom, nemcsak igen alapos és jól választott előkészültséggel lépett kedvencz szakpályájára, hanem a tapasztalás és ismeret gyarapítására munkálkodása közben is igen sok oly alkalommal bírt, a milyenhez ritka más egyénnek akad szerencséje. Az országos gazdasági egyesületi szőlőiskola és vinczellér képezde igazgatója volt. A kormány megbízásából szőlészeti és borászati tekintetben 1863-ban Franciaországot és a Rajna vidékét, 1864-ben Belgiumot, 1865-ben Hollandiát, 1867 és 1868-ban aya Magyarország, 1869-ben az erdélyi részek borvidékeit utazta be és tanulmányozta. Annál fontosabbnak tekinthetők tehát az elvek, a melyeket ily körülményes tapasztalás és tanulmányozás alapján hirdetett. Mindenik utjáról kinyomtatott hivatalos jelentések maradtak hátra.

Összevetve a tapasztalási tanulmányokat azon kifejtésekkel, a melyek önálló és a napi sajtóban megjelent igen számos munkájában foglaltatnak, azokból a tannak gyakorlati eredményére nézve a következő elvek vonhatók le.

Szőlészetiünk és borászatunk világpiaczi versenyképességi nehézségének főoka az, hogy a szaktudomány új vívmányainak alkalmazása iránt nagyon közömbösök vagyunk, sőt eljárásunkban az egyedül természetesnek hitt régi módhoz macskacsul ragaszkodunk.

A versenyképességre a termék bővítésének és javításának kapcsolatos eszközlése adja meg az első tényezőt; a termék kiegyenlítetttsége pedig leglényegesebb eszköz a verseny gyakorlati meggyőzésére. Ezek fővezetője a vegytan, mely a mostani korban már nélkülözhetlen a szőlész és borász szaktudományában.

Ezen elvek kapcsán Dr. Entz, Petiot és Gall tanárnak határozott híve volt. Azonban a szőlőtermés, illetőleg a borszüleség bővítésének, ezek módszereinél mégis jobb, azaz természetesebb és legjobb eszközüül a talaj és tőke frissítését, — a javításnak pedig a faj és a talaj megválasztását és elkülönözött miveltetését tartotta. Azt tartotta, hogy a termék javulása, melyet a tőkének vénné válása közhit, de tényleges elismerés szerint is maga után von, sehogy sem ér fel a mennyiségnek ugyanazon okból származó apadásával; a kiegyenlítetttség pedig, a mely a kereskedelmi könnyűség és állandóság nélkülözhetlen segítője, egyedül a faj elkülönítés által lehet biztosan és könnyen kormányozható.

Elismert fővetélytársunk Európában e téren Franciaország. Petiot és Gall rendszerét pedig olyannak mutatja fel Entz, a mely még az igen drágán termelő Rajnavidéket is képes velünk győzelmes versenyre segíteni.

De szóljunk közelebbről alkalmazva az elvekről.

Dr. Entz azt hirdette és tanította, hogy az csak szőlő, a mi a tőkén terem, bármilyen jó legyen is! A jó bornak a szőlő leszüretelése után a kádban és hordóban kell készülni. Azonban e jóság már a szőlőföldön előmunkát igényel. Legnagyobb hiba közönséges szőlőinkben a különböző fajok össze-vissza vegyítetttsége. Nemcsak az érési időre nézve különböznek a különböző fajok, az egyik korán, a másik közép időben, ismét másik későn érven, hanem a különböző talaj kedvelésére és különböző megmunkálási mód igényletére nézve is. Egyik a kis hideget is nagyon megérzi, másik nagyon is eltüri, — egyik esőben könnyen rothad, másik szárazságot, nedvességet sokkal jobban kiáll; egyik ezt, másik másféle talajt szeret; egyik több szemre, másik kevesebbre kívánja a metszést, hogy termékenysége előmozdíttassék. Lehetetlenség, hogy az egy táblában össze-vissza vegyesen álló szőlőtőkék közül mindenik fajnak egyenlő mértékben lehessen együtt megadni a legkedvezőbb kellékeket. Ezen körülményben fekszik a legfőbb oka annak, hogy közönséges szőlőink ritkán fizetnek egyenlő minőségű és a területnek megfelelő mennyiségű terméssel. A bujtás, döntés és oltás azonban egy általában nem alkalmasak arra, hogy egész tábla szőlők vegyessége ezek által szüntessék meg és a faj kiegyenlítés ezek után eszközöltessék; mert általuk a faj csak tovább vegyül és haszontalanul pazaroltatik az idő.

Másik igen gyakran előforduló főhiba szőlőinknél az elvényttség. A gyakori szük termésnek éppen annyiszor rejlik főoka a tőkék elvényttségében, mint az időjárásban. Igaz, hogy a vén tőke aránylag erősebb, de a fiatal ismét tüzeesebb és bővebb bort terem; a mellett a vén szőlő több gondot, több és ügyesebb munkát igényel. A vén szőlőknek a föld átforgatása általi ifjítása legalkalmasabb időpont arra, hogy tiszta egyfajú táblák és pászták létesíttessenek. A föld átforgatásának megtételére pedig legalkalmasabb idő a késő őszi és a gyenge tél; csak nagyon nedves időben ne történjék az, mivel ilyenkor nagyon megszokul, nagyon zárttá, tömötté lesz a föld.

A fajok elkülönítése bevezetés a termék kiegyenlítetttségéhez, de még nem maga a kiegyenlítetttség. Ez alatt a czim alatt a különböző évek bortermésének lehetőleg állandóan egyforma minősége kívántatik és pedig nemcsak egy és ugyanazon szőlőből, hanem minél nagyobb területről, illetőleg egész borvidékekről.

Borászatunk versenyképessége a kereskedelmi világforgalomban e hiány miatt szenved legtöbbet. Legtöbb borász kezén a borminőségét első sorban egészen az időjárás kormányozza. Ugyanazon szőlőtábla egyszer egészen jó, máskor egészen rossz bort terem; a minőségnek nemcsak az általános időjárás szerint van fokozata, hanem a szerint is, a mint a egyes faj szőlőben egyik vagy másik faj inkább vagy kevésbé sikerül.

Éppen legnagyobb fontosságánál fogva megérdemli e pont, hogy körülötte egy kissé tovább időzzünk.

A bor rendeltetése nem az, hogy örökké a termelő pinceszéjében álljon, vagy a termelő maga fogyassza el, hanem, hogy fogyasztassék és pedig, hogy más fogyassza, az a ki élvezni akarja, a ki ez okból pénzt ad érte, szóval, hogy piaci czikké, kereskedelmi tárgygyá váljék. A ki valamit fogyasztani, élvezni akar és megadja az árát, természetesen és méltán megvárja, hogy az árának mindig megfelelő jóságú és egyenlő ár mellett egyenlő minőségű legyen. Különösen a bor oly valami czikk, a melynél a megszokás és izlés a fogyasztást illetőleg legnagyobb szerepet játszik. A fogyasztó közönség ugyanazon név alatt, mindig ugyanazon miűsöset, ugyanazon jóságot követeli. Ez annyival inkább rendben menő és természetes, mert a fogyasztás közben nem lehet minden kupa, minden liter borra a minőség szerint külön alkudni, azt mindig előre megköstölni és azután fizetni. És nincs annál nagyobb bossúság, mint ha a fogyasztó ugyanazon áron, ugyanazon név alatt bizonytalan, különböző minőséget kap. Ez még jobban megrontja a hitelt és akadályozza a kelendőséget, mint akármily erős, de becsületes verseny. Panaszkodnak termelőink, hogy hazánkban ezen első sorban bortermelő országban is rendkívüli mértékben terjed a sertogasztás és már csaknem elviselhetlen mértékben nyomja a bortermelés hasznát. Behatólag itélve lehetetlenség azon meggyőződésre nem jutnunk, hogy a sertogasztás főemeltüje szintén a termék egyenlőségében és folyvást az árhoz mért biztos egyenlő jóságában rejlik. Az egyszer hirre kapott sergyár folyvást mindig azon egyenlő jóságra és minőségre tö-

rekszik, melyet a fogyasztó közönség tőle megkedvelt és ha ez sikerül, mi jó vezetés mellett sikerülni is szokott, akkor biztossá van boldogulása.

Legerősebb vetélytársunknak Franciaországnak igen nevezetes előnye felettünk a borkereskedésben a bornak lehető legnagyobb terjedelmű kiegyenlítetttségében van. Dr. Entz, Franciaországi kiküldetéséről szóló jelentésében, e tárgyra vonatkozólag, jellemzetesen a következőket mondja: „A szerencsés borkészítés és borkereskedés egyik főalapjául tekintik a francziák a bor kiegyenlítését. Arra törekszik t. i. minden nagyobb boros gazda, hogy egész borkészlete egyenlő minőségű legyen, vagy ha azt bármely oknál fogva el nem érhetné, akkor legalább azon van, hogy legfeljebb két minőségű bora legyen, mert csak az által érheti el azt, hogy mind magának, mind a vevőnek az alkut megkönnyítse és hogy a vevő bizalmát magának mind a jelenre, mind a jövőre biztosítsa.“

Mikép állunk mi?

Nem hivatkozom a könnyűsége, melylyel a kereskedő; hitelesség és becület a borkészlet terén gyakran elsikamlík, a mire különösen a főváros, fájdalom, az újabb időben annyi példát mutat, hogy jóformán csak kivétel az ellenkező. De tény, hogy mihelyt egy kevésbé terjedelmesebb a kereslet, a természeti évek, a helyi viszonyok és kezelési mód változandósága miatt, nem rendelkezvén nagy tömegű egyenlő készlettel, az egyenlő minőségű pontos kiszolgálás hamar és könnyen megakad és az egyenlőtlenesség és folytonos változás előbb-utóbb megzavarja a hitelt és bizalmat és megrontja a forgalmat.

A kiegyenlítés eszközét az előre haladott vegytan adja kezünkbe. A vegytan ismerteti meg velünk a must és bor alkotórészeit, a borképzés alatt működő alkotórészek tulajdonait és arányát; ez tanít meg arra, hogy mikor és micsoda okból származnak a hiányok és feleslegek; mikép kell a hiányokat pótolni, a feleslegeket pedig ártalmatlanokká tenni, sőt felhasználni, minél fogva a vegytan ma a szőlőművesnek és a borásznak nélkülözhetlen segéd tudománya.

A bor kiegyenlítéséről a vegytan segítségével és a vegytannak a borászat körül máskülönbben is alkalmazásáról más alkalommal fogok szólni. —

Galgóczy Károly.

Egyről-másról!

(Cseléd-nyomorúság. Az új mérték a kolozsvári piacon. Inség.)

Nevezetes időszak az új év a gazdára nézve, a cseléd változás ideje, melyről elmondhatjuk: „Iam novus annus adest, veteres migrate coloni“, — igyekszünk is menekülni a rossz cseléd-től és iparkodunk jobbra szert tenni, de fájdalom sokszor az történik, hogy még rosszabbat kapunk és ez legtöbbször onnan van, mert gazdatársaink a náluk az évet jól roszul eltöltött cselédnek, akár kiméletből, hogy az kedvetlenül ne távozzék, akár csupa indolentiából jó bizonyítványt adnak, nem fontolva meg azt, mily nagy hibát követnek el ez által, mert a cseléd tudja azt, hogy ő az év folytán, bármit viselje is magát, a jövő évre ismét egy ilyen jó liszemű gazdához befurakodhatik, azt is elkinözza egy esztendőig és így

megy ez tovább; javulásra soha nem törekszik. De ha érdeme szerint kapja bizonyítványát, ha szegődéskor több helyt visszautasítják — akkor megdöbben, magába száll és meggondolkozik! Ismerek egy jó gazdát, ki cselédeit szóbeli pirongatásnál egyébbel soha nem illeti, de év végén úgy megírja a bizonyítványt, hogy a hanyag vagy hűtlen ember sohasem felejt el. Ezt tudják cselédei és épen azért félnek is tőle és higgyék el t. gazdatársaim, hogy ily eljárás nagyban javítja a cselédeket! —

Volna még egy kérésem az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányához, hogy t. i. hasson oda miszerint az új mérték Kolozsvárt is tényleg lépjen életbe. — Én többször fordultam meg a kolozsvári vásáron és láttam miként forgatják ki a sáfangos gabonakereskedők az egyszerű falusi embert az eszéből, mert mind a nagy vékával gyötrik és míg otthon megparancsolták neki, hogy új „véka“val mérjen, addig Kolozsvárt nem azon mértékkel veszik és addig csürik-csavarják a dolgot, míg a szegény eladó okvetetlenül meg lesz csalva, mert az árt kiszámítani nem tudja. Azt a nép már megtanulta, hogy az új véka 20 liter — innen nevezi liter vékának, — tudja azt is, hogy öt liter-véka egy új köböl — vagyis egy hectoliter — miért zavarják tehát az ő jó és tiszta fogalmát ily üzérkedési mesterfogásokkal? Mindenütt (???) tisztában van az ország az új mértékkel, csak Kolozsvár zavar még, pedig épen innen kellene a rendről példát venni, ha a kolozsvári rendőrség éber volna! Reméljük, hogy e felszólalás, — szükség esetén a gazdasági egyesület közbenjárása — meg fogja szüntetni ezen anomáliát, melynek már sok becsületes falusi ember drágán adta meg az árát. —

Kilátásaink a jövőre nagyon szomorúak, sok környéken a szegényebb sorsuaknál már gabonaszükség mutatkozik. Torda Aranyosmegye egy szolgabírája azt írta hivatalos jelentésében, hogy járásának fele februárhóban éhhalállal fog küzdeni! Van is már lopás elég, itt egy malacz, ott egy borjú vész el, a mit szomszéd a szomszédjától elvihet, azt elviszi — és kérdőre vonva, azt feleli: nincs mit egyem! . . .

Adjon isten e szomorú jelen után jobb jövőt, ezt kívánja mindnyájuknak.

Egy vén gazda.

Kertészeti szakosztályunk 1877-ik évi működése.

Az erdélyi gazdasági egyesület kertészeti és méhészeti szakosztálya a lefolyt 1877-ik évben 51 ülést tartott, még pedig hetenként szerdán délután 4 órakor, mindegyik ülésről pontos jegyzőkönyv vezetett. Négy ülés az egyleti köztelken, egy szakosztályi elnök id. Bodor Pál házi és házsongárdi kertjében, a többi az egyleti irodában tartott. Az ülések idejét tulnyomólag a köztelki kezelési rendszer megváltoztatása és annak alkalmazása vették igénybe, a kert ismétletlen letározatott, beosztott és a termelendő fajok meghatározottak. Ezenkívül a szakosztály a következő szellemi munkásságot fejtette ki: különféle szakthémák feletti vitatkozás volt 7 ülésen; szaklapok cikkeiről referálva lett 2 ülésen; véleményt adott három esetben u. m. a viaszhamisítás, a Dümötörféle méhkap-

tár és a szolnok-jász-nagy kunmegyei községi faiskolai javaslat tárgyában. October havára kertészeti kiállítást tervezett, melynek programja is alapasan ki volt dolgozva, de az igazgató válaszmány, részint pénzhány, részint a mostoha időjárás miatt a tervet elejtette és így csakis a kolozsvári jótékony növénytel tárlatán működhetett közre a szakosztály, a hol 8 tag összesen 150 faj alma, körte és szőlővel vett részt, azonkívül ki volt állítva Brassai József tagtárstól a dévai gazdasági vándorgyűlés által megállított 60 alma és 60 körtet faj sajátkezü leírása és rajza.

A gyümölcsök izlelése ugy szólván egész éven át szakadatlanl folyt; izlelése került: eper 1, őszibarack 2, meggy 8, szilva 9, cseresnye 11, szőlő 50, alma 112 és körte 167 faj.

Ime a kertészeti és méhészeti szakosztály múlt évi munkálkodásának rövidre vont ismertetése, bővebb felvilágosítást az egyleti irodában mindig rendelkezésre álló jegyzőkönyv nyújt. —

Gazdasági lapirodalmunk 1878 elején.

1. „Gazdasági Lapok,” Budapest, az orsz. magyar gazdasági egyesület saját közlönye, XXX évfolyam, szerkesztik Morócz István és Máday Izidor, megjelenik hetenként egy nagy iven, tagok díjtalanul nyerik, nem tagoknak egész évre 6 frt. —

2. „Erdélyi gazda,” Kolozsvárt, az erdélyi gazdasági egyesület hivatalos közlönye, X évfolyam, szerkesztik Gammauf Vilmos, megjelenik hetenként egyszer egy iven, tagok díjtalanul nyerik, nem tagoknak egész évre 2 frt. —

3. „A gyakorlati mezőgazda,” Magyar-Órár VII évfolyam, szerkesztik Sporzon Pál, megjelenik havonként háromszor egy nagy iven, ára egész évre 4 frt. —

4. „Földmívelési érdekeink,” Budapest, VI évfolyam, szerkesztik Wagner László, megjelenik hetenként egyszer egy nagy iven, ára egész évre 6 frt. —

5. „Falusi gazda,” Budapest, VI évfolyam, szerkesztik Wagner László, megjelenik havonként kétszer egy nagy féliven, ára egész évre 2 frt. —

6. „Gazdasági néplap,” Pécs, a baranyamegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye, szerkesztik Liebbald Béni, megjelenik havonként egy iven, ára egész évre 1 frt. —

7. „Haladó gazda,” Komárom, II évfolyam, szerkesztik Molnár Lajos, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 3 frt. —

8. „A népkertésze,” Rákos Palota, a községi faiskolák hivatalos közlönye, XXII évfolyam, Lukácsy Sándor, ára egész évre 3 frt. — (Több hazai nyelven.)

9. „Erdészeti lapok,” Budapest, az orsz. erdészeti egyesület közlönye, XVII évfolyam, szerkesztik Bedő Albert, havonként egy füzet, rendes és alapító tagoknak ingyen, nem tagoknak egész évre 8 frt. —

10. „Borászati lapok,” Budapest, V évfolyam, szerkesztik Molnár István, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 3 frt. —

11. „Gallus,” Budapest, baromfitenyésztési és nyúlászati közlöny, II évfolyam, szerkesztik Grubicy Géza, megjelenik minden hó 15-én egy iven, ára egész évre 3 frt. —

12. „A magyar méh,” Buziás, a dél-magyarországi méhészegylet szakközlönye, II évfolyam, szerkesztik Grand Miklós és Kovács István, megjelenik havonként egyszer egy iven, tagok ingyen nyerik, nem tagoknak egész évre 2 frt. —

13. „Gazdasági mérnök,” Budapest, II évfolyam, szerkesztik Gonda Béla, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 6 frt. —

14. „Veterinarius,” Budapest, I évfolyam, szerkesztik Dr. Nádaszky Béla, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 4 frt. —

15. „Wochenblatt für Land- und Forstwirtschaft” Budapest, IX évfolyam, szerkesztik Wohl Ágoston, megjelenik hetenként egyszer egy iven, ára egész évre 4 frt. —

16. „Landwirtschaftliche Blätter für Siebenbürgen” Medgyes, az erdélyi szász gazdasági egyesület közlönye, VI évfolyam, szerkesztik Wilhelm H., megjelenik havonként egy iven, ára egész évre 1 frt. —

17. „Economulu,” Balázsfalva, szerkesztik Popu István, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 4 frt. —

Használt parafadugót

ugy lehet felfrissíteni, ha forró vízzel leöntjük, más nap több ízben tiszta vízzel lemoszuk, mire 1 rész sósav és 15 rész forró vízből álló folyadékba helyezük, honnan néhány óra múlva kivéve, jól lemosva és megszáritva, ujdontatj dugó gyanánt lehet használni. —

P. L.

A hus besózásáról.

A hus besózásának közönséges módja, hogy az t. i. 2—3 hétig a sós pácban marad, azon hátránnyal jár, hogy a hus meleg időben könnyen elromlik, továbbá hosszas páczolás a húst kilugozza és épen leg táplálóbba alkatrészeitől fosztja meg, melyek a sóslebe mennek át és avval együtt kiöntetnek, vagy legjobb, — de kivételes — esetben a trágya vagy composztfészekre kerülnek.

Ismerünk azonban egy oly eljárást, melynek alkalmazásával ugy hideg télen, mint forró nyáron a húst jó minőségének minden károsítása nélkül és minden táprészének megtartásával besózhadjuk, t. i. a leölt állatnak még mel. g. húsát 1 súlyrész salétrom és 32 súlyrész konyhasó jól vegyített keverékével derekasan bedörzsöljük, azután köröskörül annyi rozskorpával, a mennyi csak rajta megragad, behintjük és a húst azonnal füsttre tesszük. Ha a feketedést el akarjuk kerülni, a húst felaggatás előtt újságpapírba takarhatjuk. Az így kezelt hus élénk veres színt nyer, mely a füstölt lazacz színere emlékeztet, sokkal izletesebb és táplálóbba, mint a közönséges és éveken át romlás nélkül eltartható.

Ezen eljárásról már korábban is volt említés téve, de ezuttal azért ismételtük, mert megbízható helyeken megejtett próbák nyomán, annak követését már most jó lélekkel ajánlhatjuk. —

P. L.

Személyi hir.

Tisztelt kartársunkat, a „Gazdasági lapok“ érdemes társ-szerkesztőjét, Máday Izidor ministeri titkár urat súlyos családi gyász érte: apósa, Nagy Szabó Ignác, Veszprémmegye Ugodkerületi országgyűlési képviselő munkás élete 67-ik évében megszűnt élni. Béke poraira!

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egyesület 1878-ik évi január hó 7-én d. e. 10 órakor **igazgató választmányi ülést** tart az egy-leti irodában, főtér 36. sz. első emelet, melyre a t. tagok ezeu-nel tiszteletteljesen meghívotnak.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Ó-Rodna, 1877 decz. 24.

E vidéken őszi vetések nem lévén, a kedvezőtlen száraz tél a vetésekben nemcsak, hogy kárt nem okozhat, hanem a marha teleltetését még elősegíti, mert eddig itt hó csak igen gyéren hullván, a talajnak nagyjából fedetlen, minélfogva a legelés réteken, sőt erdőkben is eddig lehetségessé vált. Ilyen tél, mint az idei ezen északi havas vidéken valódi ritkaság és legalább itt alig fordult az elő, hogy deczemberben a szabad kertből viola csokrokat lehetett szedni. Legnagyobb hidegünk e napokban 14 fok R° volt. Marha áraink ez ideig nem változtak.

Miálovich Győző.

Szász-Fenes, 1877 decz. 31.

Az 1877-iki termés eredményei a következőkben foglalhatók össze: termelt egy hectareon (2780 ö) átlagosan hectoliter (70 kupa): őszi buza 16½, rozs 12, tavaszi buza 12½, árpa 18, zab 25, mag bükköny 15, borsó 4, paszuly 6, alakor 16, törökbuza 17½, répa burgundi 196 metermáza; a széna termés jó, a sarju termés közepes volt. Ezen termési viszonyok a gyalui járásnak csakis egy szűkebb körében fordultak így elő, kivált a törökbuza termés általáno-san gyengébb. Az őszi vetésre jó idő járt és az szépen is kelt ki. Tavaszra sokat lehetett előre szántani és az állatok is hosszasan le-gelhettek.

Szabó József

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Déés, Déva, Fogaras, Sz.-Szt.-György, Szamosujvár, Sz.-Udvarhely és V.-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítá-t nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — **A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összegegy hetedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P.o. buza hectoliterje 840 kr., leütve a hetedrészét, 120 krt, marad 720. kr., minthárom véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!**

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

M I R D E T É S E K.

A birodalomban legolcsóbb törlesztési kölcsönök.

(1)

PÉNZ-KÖLCSÖNÖKET

(1)

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 forinttól kezdve bármily magas összegig 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 5000 forinton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölök.

Bekeblezett **terhek kifizetését** szintén eszközölöm.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálok.

VOITH GERGELY,

Kolozsvártt, párizs-utca 19. sz. saájátház.

(Értekezhetni posta útján vagy személyesen naponta d. u. 1-től 4 óráig)

Ezen törlesztési kölcsönök bármikor visszafizethetők.

Közsegi birtokra szintén a legolcsóbb kölcsönök.

Legolcsóbb jelzálog-kölcsönök 5 vagy 6% kamatra